

עריכה: אור ברנשטיין ©
or@re-talk.co.il

<https://re-talk.co.il>

אנשי ונשות שיווק, פרסום, דיגיטל, תקשורת, מדיה, ניו מדיה, מיקסט מדיה, סושיאל, קמפיינרים, פרזנטורים, עיתונאים, יחצ"נים, מחנכים, הורים, בעלי עסקים, יזמים חברתיים, קריאייטורים, מייקרים, טאלנטים, יועצים, פעילים, דואגים, חושבים, מרגישים, מוכנים.

זה בשבילכם.

Let's **Re:talk**

מעצבי דעת הקהל **17**
טלויזיה, אינטרנט, דפוס, עיתונות, סמארטפון

רשתות חברתיות **53**
אינסטגרם, טיקטוק, יוטיוב

שיווק **81**
ומכירות

פרסום **113**
ומכירות

קריירה, יעוד **139**
ויזמות חברתית

מה אתם רוצים? **171**
המניפסט ומי שישנה את העולם

הקדמה

Re

הכל
בגלל
פייסבוק

Facebook#פייסבוק# **Re-talk**

אתמול חגגנו 12 שנים מאז ש.
אפילו לא תכננתי שזה יקרה.
וגם מה יש לחגוג?
מערכת יחסים תלותית וממכרת,
ואני הרי מהסוג המתמכר,
אולי לא הייתי צריכה להכנס לזה מלכתכילה?

תכל'ס נסקיר
מה לה...

הכרנו דרך חבר,
"כולם מדברים עליו,
את חייבת לפחות לתת לזה צ'אנס"
בהתחלה לא הבנתי מה הביג דיל,
גם לא ממש הייתי עצמי,
יותר כזה צופה מהצד,
מהנהנת בנימוס,
לא רציתי שידע מי אני,
פחדתי לחשוף אותי האמיתית.

אני לא זוכרת מתי היה הרגע
שבו הבנתי שזאת אהבת אמת.
מה זאת אהבה?
בסדר, נמאס לי לשפוט את עצמי
לחשוב האם אני תלותית מדי או לא.
זאת האהבה שלי, זכותי.
עם הפוצי מוצי והיחס המופרז, ככה אני אוהבת. להיות
בקשר כל הזמן. תמונות, טקסטים, עם הזמן זה גם
נהייה לבבות – אתם יודעים איך זה.

וסיפרתי לו.
לא הכל.

אבל אֶת מה שחשוב לי שהוא יידע.
 נהייתי יותר אני והוא מקבל אותי ככה.
 כמו שאני.
 לפעמים רבים, כן, לא הכל ורוד.
 בעיקר כחול,
 כזה הוא, פייסבוק אהובי.

פייסבוק, אהובי,
 מזל טוב לנו.
 12 שנים, הא?
 שינית את חיי,
 אני LIKE אותך.

* * *

את אתר האינטרנט הראשון שלי בניתי בשנת 1999.
 הפעמים הבאות שבהן הבנתי שחיי השתנו באותה
 עוצמה, היתה בפעם הראשונה שראיתי וידאו בתוך
 סמארטפון וביום שכתבתי את הפוסט הראשון שלי
 בפייסבוק.

אני מודה, אני מכורה.
 אני מהופנטת, מאוהבת, פייסבוק שינה לי את החיים
 מקצה לקצה. לכולנו. אני פשוט עדיין נפעמת מכך בכל
 יום מחדש.

אבל רגע, הספר הזה נכתב על כל הדבר הפנומנלי הזה
 שנקרא אינטרנט בכללותו. אז למה להתחיל בשיר
 אהבה דווקא על פייסבוק?

אז ככה, לפעמים נדמה שכשאומרים "אינטרנט" מתכוונים לחוטים ולממיר, לטכנולוגיה, ל"מי ספק האינטרנט שלך?". אבל כשאומרים "פייסבוק", עולות בכולנו בדיוק אותן האסוציאציות שאני מכוונת אליהן:

פרסום וכסף, שיווק ודיגיטל, בני נוער לעומת "זקנים", לייקים, לבבות, תגובות, פייק ניוז, עאלק-מאשרים אלה, פוסטים, מי קורא בכלל היום, קבוצות שוות, תוצאות ממומנות, קהילה, בדידות, שקר, הסחת דעת, הצלחה, שטחיות, התמכרות, איך בזבזתי שם שוב שעות, אין יותר מה לקרוא, אין עוד מלבדו.

"פייסבוק" מבחינתי הוא מילה שמתארת בדיוק את כל זה ועוד. היא לא הרשת החברתית הראשונה שהיתה קיימת בעולם אבל היא שינתה את רחבי האינטרנט מקצה לקצה.

מגולשים פאסיביים, מקסימום טוקבקיסטים, הפכנו כולנו ליצרני תוכן ולייקים. את החדשות שלנו אנחנו צורכים משם, את הבידור, את העדכונים במה שחדש אצל החברים שלנו, אצל המשפחה ואצל חלקנו הגדול גם הפרנסה מושפעת מהפלטפורמה הכחולה כחולה הזאת.

"יש לי פייסבוק" זה משפט שיכול להגדיר לאיזה דור אתה שייך ובאופן כללי מה דעתנו עליך, פייסבוק היה כמעט מילה נרדפת לאינטרנט ולאייפון עד שהגיע אינסטגרם, אבל היי, בעצם גם אינסטגרם היא כבר פייסבוק.

אז עכשיו, עם עולם האסוציאציות של פייסבוק בראש, בואו נדבר על האינטרנט ועל למה כתבנו את הספר הזה.

היכולת להגיע לכל אדם בעולם
וההבנה שאפשר ליצור שינוי מהותי באמצעותו -
הופכים את האינטרנט לנס גלוי.

האפשרות להגיע לכל מידע
ולכל אדם עלי אדמות בקליק,
זאת מחשבה בעוצמה בלתי נתפסת,

כזאת שטומנת בחובה הזדמנויות, והתבאסויות,
אֶת שיא השפלות ושיא החמלה,
שיימינג וקהילה,
מציאות מדומיינת והכי אמיתית שיש.

אבל עם הכוח באה גם האחריות.
או שלא.

* * *

אני עובדת בעולמות האינטרנט כבר למעלה משני עשורים, חשופה ברמה יומיומית אל מאחורי הקלעים של עולם התקשורת והמראות לא קלים.

כל בוקר כשאני עומדת בפקקים לאן שהוא, אני קורעת את עצמי מחדש במחשבות, על החלק שלי בקלקול התודעתי של העולם.

"מה את הולכת לפרסם היום?" אני שואלת את עצמי
"את מי את הולכת לשכנע לקנות משהו שהוא לא
באמת צריך? ומתי כבר תעשי משהו משמעותי בעולם
הזה?"

באחד הימים, באחד הפקקים, נסעתי ברחוב כלשהו
בתל אביב וזה השלט שליווה אותנו, הנוסעים, לצד
הכביש:

במכונת שלצידי ישבו ילדים מאחור והסתכלו על השלט הזה. אבל לא היה נראה שלהורים שלהם אכפת. או למישהו אחר באופן כללי.

"מה את עושה עניין מתחת? אפשר לחשוב" היו רוב התגובות שקיבלתי מאנשים שהראיתי להם את התמונה הזאת וגם: "מה, את דתיה/ נזירה/ מתחסדת? מה הבעיה שלך?"

בדיוק באותו הזמן כוכבת ילדות תורנית שחררה קליפ שבו היא לבושה ורוקדת כמו שהיו לבושים ורוקדים עד לפני 20 שנה רק במועדוני חשפנות. גם זה לא היה נראה שמפריע למישהו, כולל האמהות של הילדים והילדות בכיתה של הילדה שלי. להפך. "כֶּזָה רָאָה וְקִדְשׁ". ילדות בנות 8 הולכות לחוג היפ-הופ ועושות תנועות שאין להן מושג מאיזה עולמות הן לקוחות.

זה לא הספר שבו אני כותבת על איך שהצלחנו כאנושות לצמצם את מהות האדם (נשים וגברים) לאובייקט מיני.

**המיניות והפרובוקטיביות
שיצאו מכלל פרופורציה
הם רק אחד הביטויים של השחתת התודעה.
שאר הביטויים נצפו לאחרונה בקניון,
בתוכניות ריאליטי,
בחדר כושר
ובחרם בבית הספר.
אבל למי אכפת?**

אדם נחשף בממוצע לכ-4,000 מסרים פרסומיים ביום. הכוח הזה לעצב ולבנות דעת קהל, עשה שמות בעולם עוד לפני האינטרנט. אבל נדמה שהיום, ובמיוחד עם יכולת ההפצה שהאינטרנט הביא איתו, הגענו לכמויות כאלה של פרסומות, תכנים רדודים וזבל תודעתי, שאי אפשר באמת להתפלא שהעולם שלנו נראה כמו שהוא. נראה.

גם אם התירוץ הוא "מה לעשות, צריך לשווק ולפרסם כדי להתפרנס" - זהו ניסיון טיוח כושל. אין לי בעיה עם שיווק לפרנסה, להפך, אני עוזרת לאנשים בזה מדי יום. הבעיה היא ב-איך. איך עושים את השיווק והפרסום, אילו מסרים בוחרים להעביר בראש חוצות או ברשת?

רק תחשבו מה היה קורה, איך העולם שלנו היה נראה, אם במקום שלטי החוצות שאנחנו רואים כל יום בדרך לעבודה, או בדרך להסיע את הילדים מפה לשם, מה היה קורה אם היינו רואים יותר שלטים כאלה «

איזו תודעה היתה נבנית בנו אז? איך היו נראים החיים שלנו?

בחזרה למציאות, שלטי החוצות וחשבונות הנפש של אותם ימים, שברו את גב הגמל שלי. התקשרתי ליעקב.

* * *

את יעקב הכרתי במסגרת העבודה של שנינו כאנשי אינטרנט. היו לנו הרבה שיחות שתמיד התחילו מאיזה שהוא אתר או פרוייקט, אבל מהר מאוד התגלגלו למקומות מהותיים יותר. איכשהו יעקב היה מצליח לשים במילים את כל ההרגשות שהיו לי לגבי השימוש הלא נכון שאנחנו, האנושות, עושים באינטרנט, ובמיוחד אנשי השיווק והפרסום.

סיפרתי לו על השלטים של אותו בוקר ועל זה שהילדה שלי נחשפת לכל כך הרבה **זיהום תודעתי** וזה לא **העולם שאני רוצה שהיא תגדל בו**.

למזלי יעקב הסכים שיש על מה לדבר וגם יש מה לעשות. קבענו שיחת זום לאותו הערב. השיחה נמשכה כמה שעות. הקלטתי אותה וגם את השיחות שבאו אחריה כי מהר מאוד הבנו שאנחנו עומדים להוציא מהשיחות האלה ספר. או סדרת ספרים, מה זה משנה, אני ואתה נשנה את העולם.

במשך 5 שנים הקלטתי ותמללתי וערכתי את השיחות שלנו. 5 שנים שבהן שמעתי את עצמי שוב ושוב באותה מנגינה, מעלה כל פעם לדוכן הנאשמים את אחד העוסקים במלאכה, המושכים בחוטים, האחראים למה שנהייה מהאינטרנט, מהאנושות, מסבירה ליעקב בלהט שחייבים לספר לכל העולם על השקרים שמאחורי

הקלעים, שלא יכול להיות שאנחנו נתונים לכזאת שטיפה תודעתית מחרבת ולמה אף אחד לא עושה עם זה משהו סוף סוף?

ו-5 שנים שיעקב היה מסביר לי את אותה השורה התחתונה:

את לא צריכה תקציבי עתק כדי לשלוט על דעת הקהל באמצעות שילוט החוצות.
יש לך סמארטפון!

לכל אחד מאיתנו יש גישה לאינטרנט, "זוה כל מה שצריך בשביל לעשות את השינוי שאת רוצה לראות בעולם".

הכל בידיים שלנו,
כי האינטרנט שינה את חוקי המשחק.

ועוד משהו. תקשורת, שיווק, מכירות ופרסום הם לא דברים בזויים בפני עצמם, זה רק אופן השימוש בהם שיכול לאכול כל חלקה תודעתית טובה או לבנות אחת בריאה, מתוקנת ומאירה. הכל בידיים שלנו, ליטרלי בכף היד - הסמארטפון.

**הספר הזה נכתב באהבה עצומה לכל המין האנושי.
לכל מי ששואל את עצמו מה קרה לעולם שלנו
והאם יכול להיות אחרת.**

התשובה היא כן, כל מה שצריך זה לב פועם ורצון
לראות לנגד עינינו עולם אחר, עולם טוב יותר. זה
אפשרי. כפי שכבר נכתב ברב המכר הגדול ביותר
בהיסטוריה:

"לא בשמים היא... ולא-מעבר לים... כי-קרוב אליך
הדבר מאד - בפיך ובלבבך לעשתו." (*)

הפתרון נמצא בסך הכל בהבנה שמייצרת שיח מסוג
חדש (Re:talk). השיח הזה כבר מתקיים ברשת, אתם
מוזמנים להצטרף אליו, להקליד את חלקכם או להיות
חלק בכל דרך שהיא. ביחד ניצור תשתית תודעתית
שיכולה, וכדאי שגם תהיה - אחרת. כזאת שראוי
שהילדים שלנו יגדלו עליה.

* * *

(*) התנ"ך (עדיין רב המכר המוביל בעולם), ספר דברים, פרק ל'

גם הספר עצמו מעוצב ומוגש כשיחה, ממש כפי שהוא נכתב:

--- זאת אני, אור.
ob = **Or Berenshtein**

--- זה יעקב.
אלה ראשי התיבות של שמו בצרפתית.

... זהו, אנחנו מוכנים להתחיל.
.Let's re:talk

**מעצבי
דעת
הקהל**

Re

...

לאיש התקשורת שעומד מהצד

...

תן סיטמא כי כולם פה מחפשים
סולם ארוך לכוכבים מנצנצים

- פורטיסחרוף -

Re-talk מתוך השיר "מעצבי דעת הקהל".
תודה, אלוהים, על המוסיקה, מה היינו עושים
בלעדיה? הדעת שלנו היתה עיי חורבות. גם הלב.

אני רוצה לפתוח בזה שלאמצעי התקשורת יש כינוי ש-די מבהיר את המהות שלהם: מעצבי דעת קהל. עכשיו, כאמצעי תקשורת, יש למשל גם שלטי חוצות. הם מהסוג שהוא כמו גזירת גורל - מישהו שילם כסף ואתה נידונת לעבור לידם כשאתה נוסע.

ob

אבל יש דברים שהם כן בשליטתך, אמצעים שאתה יכול לבחור האם להדליק ולצרוך מהם תוכן. למשל טלוויזיה. וזה משהו שאני לא מבינה, למה אנשים עדיין צופים בטלוויזיה מרצונם החופשי?

ברור שהבעיה היא לא עם המכשיר עצמו, זה סתם מסך, כן?

js

:(-(((בדיוק. הבעיה שלי היא עם התכנים.

ob

אני רואה את השכנים שלי, נגיד, אין פעם שאני נכנסת אליהם הביתה והטלוויזיה לא פועלת. מהאח הגדול לחדשות, מריאליטי לאיזו תוכנית "אירוח", אתה מבין, קוראים לזה אירוח והמארחים רק צועקים שם על האורחים שלהם.

מי שצופים עדיין בטלוויזיה בלי פילטרים, זה נראה כאילו הם כהי חושים אבל הם פשוט הפכו את החלק הזה בפנים, בתוכם, את החלק שכואב להם, למצב נטול חושים והתפתחות. לא רוצים להרגיש יותר מידי.

js

הם חיים, אבל על גבול הדיכאון.

טלודודיה

תחשבי על השכנה שלך,
הזוגיות שלה לא משהו,
היא הגיעה למצב שהיא חוזרת מהעבודה,
אולי מדברת עם הבת שלה,
אבל מדליקה טלוויזיה
וזהו.
מתנתקת.
היא בתוך הטלוויזיה
וזה אף פעם לא כדי ללמוד דברים.
אם תנסי לפתח איתה שיחה
היא תגיד לך "סטופ."
אני לא רוצה לשמוע".
חדשות?
"עזוב,
זה נורא,
לא רוצה לשמוע".
אנשים כבר לא רוצים כלום,
רוצים לראות האח הגדול,
או איזה ריאליטי אחר,
רק תן להם חיים של מישהו אחר.

אבל זה בסדר, ככה זה צריך להיות, האנושות
מתעוררת בשלבים. לא כולם צריכים לסבול בו
זמנית, אחרת יהיה בלגאן. גם ככה זה בלגאן. אז
יש את המשוגעים ששלחו אותם חלוצים ללכת
לשבור עם הראש את הקיר. הם כבר לא יוכלו
לישון בלילה עד שימצאו מה לעשות.

אבל רוב האנשים רוצים לראות דברים שיאפשרו להם ניתוק טוטאלי מהמציאות. להכנס רגע למצב של כהות חושים.

מי שבאינטרנט, לעומת זאת, נמצא במצב של חיפוש. לפחות ככה התחיל האינטרנט, על בסיס של חיפוש, על בסיס של מחקר. לא היה לך ידע אז היית צריך ללכת ולחפש אותו, להיות אקטיבי. פייסבוק וגוגל מנסים בכוח להביא אותנו חזרה למצב פאסיבי אבל רגע, היינו בדיון על הטלוויזיה.

נכון. אז השאלה השניה שהיתה לי בקשר למדיה הזאת, קשורה באופן ספציפי לחדשות.

כישראלים, מכרו לנו את הצורך להיות מחוברים לחדשות 24/7. נניח לרגע בצד את הדיון על האמיתות של החדשות, אני רוצה לדבר על האינטנסיביות ומה זה עושה לנו כאנשים.

חברה שלי עובדת בארגון ממש גדול, חברת ביטוח. יש להם בחברה פורטל (אתר אינטרנט פנימי) של העובדים עם כל המידע שהם צריכים. היא סיפרה לי, שבפורטל הזה יש גם סקרולר (תיבה ובה טקסט נגלל) של חדשות מאתר וואלה או וויינט, לא זוכרת. זה בנוי כך, שלא משנה באיזה מקום באתר שלהם היא גולשת, תמיד יש לה בחלק מסויים של המסך - חדשות.

אותו הדבר קורה כשאני נכנסת לסניף של בית קפה, לקופת חולים, או אפילו כבר במעליות - בכל מקום

ישנם מסכי טלוויזיה שמשדרים בלופ (loop) כל מיני מוצרים וסרטונים, כשבתחתית המסך רץ כל הזמן סקרולר של חדשות.

אתה מבין? בן אדם בא רגע לנקות ת'ראש בבית קפה, או סתם לעלות במעלית - חדשות. בשביל מה זה טוב?? עד שמישהו כבר מוציא את הראש מהסמארטפון שלו במעלית המוח שלו צריך לקרוא ידיעות חדשותיות? אי אפשר ליצור סביבה נקייה, לתת למוח לנוח ל-10 שניות של השהות במעלית?

נו, זה פשוט. אני אענה לך.

אני שמחה שזה פשוט, לי זה מאוד לא פשוט, זה מוציא אותי מדעתי שאנשים לא מבינים עד כמה שזה חרא לשטוף את עצמנו בידיעות רעות כל הזמן.

ואותה חברה שעובדת בחברת הביטוח, שאלה אותי על הדרך, למה לא מדווחים בחדשות גם על דברים טובים, למשל המשפחה שלה גרה בשטחים והיא סיפרה שדווקא הערבים הם אלה שתמיד עוצרים ועוזרים ליהודים להחליף פנצ'ר, אז למה לא מדווחים על זה בחדשות? למה תמיד דברים רעים?

תראי, חדשות זאת מערכת שקנויה על ידי כל מיני אנשים בעלי השפעה, שהמטרה שלהם היא להסיט

כרגע את דעת הציבור.

להסיט לאן?

לעבר דברים שידאיגו אותם, שיעוררו אצלם תחושה שהם צריכים כח הנהגה. בעלי ההשפעה מייצרים אצלך, אצל כולנו, הרגשה שיש מלא בעיות שהאנשים בעצמם לא יכולים לפתור, ושחייבים מישהו שיתן לנו ביטחון, שהוא היחיד שידע לפתור לך את הבעיות.

אז קודם כל צריך שתהיה בעיה, צריכים לייצר אותה, כן?

זאת מערכת שיווקית שמטרתה למכור את הנחיצות במערכת הקיימת.

ברור שגם ביניהם יש כל מיני מאבקים, אלו נגד אלו, כי כל אחד רוצה לתפוס כח והשפעה או להוריד אנשים לאן שהוא רוצה להוריד אותם. אין גם מספיק כוחות מאזנים, במיוחד בישראל, שמשפיעים על העיתונות למשל להישאר אובייקטיבית. העיתונות נכנעת תחת השפעת הכוחות האלה.

עיתונות, במיוחד של היום, אין לה אינטרס לתת לאדם תקווה שיש טוב בעולם. אין. זה נגד ה-Business model שלה. אלא בשביל מה מממנים את התקשורת?

לכן, דברים טובים לא יופיעו בעיתון אלא אם כן זה בא כדי להסתיר דברים אחרים. יש באמת בעיה? אז אנחנו ניקח את המקרה שהוא לא הבעיה כדי להגיד ש"הכל בסדר".

עושים את זה הרבה בכל מה שקשור לדיווחים על בתי ספר וחינוך. כמה פעמים מראים בתי ספר כביכול מוצלחים כשהכל מתחת לשטיח פשוט הרוס? כולם מתמוטטים, סמים, זנות, מכות, בולינג, ווטאבר יו וונט.

אבל אנחנו נמצא את הכיתה האחת, איפה שהוא, באיזשהו מקום, שהילדים שם חמודים, שהכל עובד, הם כנראה קיבלו מימון לא מזמן מהעירייה לכן פחות או יותר הקירות לא נופלים, הלבן עדיין לבן על הקיר, וגם הגיעה התקשורת אז המורה ישנה טוב בלילה לפני, הכל ככה בנוי, יש תסריט לכולם מה הם צריכים להגיד, מה לא צריכים להגיד, ילד שיבכה אנחנו פשוט מחביאים אותו בצד כדי שלא יעשה רעש, בקיצור - את מבינה.

כן... ראיתי את זה קורה כמה פעמים.

במקרה הזה דווקא בוחרים להראות את הטוב כדי שלא יגלו שיש משהו רע. הנה, בדיוק השבוע שלחו לי קליפ מאוד מעניין של שר בממשלה שדיבר על נתוני ההגירה והעזיבה בישראל. מסתבר שהעזיבה והנשירה מישראל היא בין הנמוכות ביותר ב-20 שנה האחרונות. אה, רק שמדובר בנתונים מ-2013.

לא יאומן.

אלה הנתונים האחרונים שיש לנו, אז אל תשאלו על משהו אחר. ובכלל, כל מי שאומר משהו נגד זה, הוא כנראה קונספירטור.

ברור שיש בעיה אמיתית, אנשים הרי עוזבים את מדינת ישראל, ילדים לא רואים את העתיד שלהם פה. אבל במקרה הזה פתאום התקשורת תגיד רק דברים טובים. לכן, זה לא שהתקשורת לא מדברת על דברים טובים. היא מדברת על דברים טובים אבל המטרה שלה היא תמיד להסיט את דעת הציבור.

כמו שלפעמים יש פרשה שמדברים עליה בתקשורת שבועות שלמים, משמיעים דעות של זה נגד דעות של זה כשבנתיים יש צרות אמיתיות והחלטות אמיתיות שקורות אבל תדברו על מה שאנחנו אומרים לכם לדבר, בינתיים אנחנו נעביר את ההחלטות בלי שתשימו לב.

התקשורת תמיד תייצר זעם בתוך החברה, בשביל זה היא קיימת.

איך להתייחס לזה?
אפשרות אחת היא פשוט לא להתייחס לזה
להתנתק,
למשל שלא תהיה טלוויזיה בבית,
מה שהדוסים הבינו כבר מזמן.

השאלה היא איך לגרום לאנשים להבין שמה שהם רואים בתקשורת זה ערמה של שקרים והטיות. מי צריך לקחת את התפקיד של להביא את הבשורה הזאת?

זאת שאלה שאני שאלתי את עצמי, ואין לי עליה תשובה. אבל לדוגמא, אני ראיתי שבאנגלית, לצורך העניין, או ברוסית, יש המון עיתונות עצמאית, שלפעמים מאוד מטרידה בצורה שלה, בכתיבה וכו'. צריך לפלטר (to filter) גם שם, אבל יש כמה שעדיין מביאים עובדות, מייצרים תוכן הרבה יותר אמיתי וכזה שרוצה, הרבה יותר מהרגיל, לשקף את האמת.

לפעמים יש להם שגיאות כתיב, לפעמים שגיאות תוכן, לפעמים הגזמות לכאן או לכאן, אבל מה עוזר? זה שיח ציבורי דרך האינטרנט, שאנשים כותבים.

בארה"ב, אחת מהסיבות שבזכותן טראמפ נבחר(*) ואיך שהוא הציל את החברה האמריקאית מעתיד מאוד שחור, או לפחות השהה אותו - זה קרה רק על ידי האינטרנט, על ידי העיתונות העצמאית, ע"י בלוגים, ע"י וידאו ביוטיוב. אנשים פשוט דיברו, דיברו על מה שקורה בפועל, דיברו על החדשות האמיתיות, יצרו מלא ערוצי חדשות אלטרנטיביים.

אחרי הבחירות של 2016, התחיל הגל של הצנזורה, שיוטיוב סגר את כל הערוצים שסגר, שפייסבוק התחיל

לסגור את כל הדפים שסגר, שהתחילו להלשין ולבנות תיקים נגד כל העיתונים העצמאיים, ששמו אנשים בכלא. ב-3 השנים האחרונות זה נעשה בצורה שיטתית, ממש "ניקיון שטח", כנראה כדי להתכונן ל-2020, שלא תהיה אותה עוצמה לעיתונות העצמאית. סך הכל מדובר הרי ב-3 חברות שמחזיקות את אותם האתרים ששולטים על הרשת.

בארץ אין ממש עיתונות עצמאית. מנסים קצת אבל זה עדיין מתקיים רק בחלק מאוד ספציפי וקטן מהאוכלוסיה. מצד שני זאת מדינה קטנה יותר, אז החדשות לא עוברות רק דרך האינטרנט, יש הרבה שעובר מפה לאוזן.

ובווטסאפ.

כן, קבוצות ווטסאפ וגם קבוצות ואנשים שנוסעים, נפגשים פיזית כי השטח מאפשר את זה. במידה מסויימת זה מאוד עוזר לשמור על העם ולשמור על האנשים שכן מבינים מה קורה ומדברים על זה.

מאיפה ישראלים צורכים חדשות?

ווינט? זה הפורטל שמשפיע על כולם לדעתי. אם אני בגולן ופתאום שומעים מטוסים באוויר אז ישר פותחים Ynet.

אני פחות מתכוון לחדשות ועובדות. וויינט עושים את העבודה בלהעביר את העובדות הצבאיות והדברים החשובים, איכשהו הם מעבירים את זה as is. אבל כל הפרשנויות למיניהן - את יודעת, אף אחד לא ממש לוקח את זה ברצינות. אני לא חושב שישראלי נורמאלי ממוצע שם זין כל כך על מה שאומרים בטלוויזיה.

js

מה שטוב בישראל, זה שכל אחד רוצה להיות ראש הממשלה, כל אחד חושב שהוא יכול להיות ראש הממשלה.

אבל זה העניין, שהם דווקא כן ניזונים מהטלוויזיה.

ob

אבל הם לא ניזונים רק מהטלוויזיה, אני חושב שהטלוויזיה בכל זאת בדעיקה, ההשפעה שלה לאט לאט יורדת. ברור שהרבה עקרות בית ניזונות מטלוויזיה, בסדר,

js

רוב האנשים גם חושבים עדיין שכל תוכניות הבוקר הן אובייקטיביות ומקריות ואין להם מושג שמישהו שילם שם על כל מילה.

ob

פעם חשבו גם שמה שמדברים בטלוויזיה זאת אמת. או שמה שכתוב בעיתונות זאת האמת. דורות גדלו, אנשים השכילו והיום מבינים שמה שיש שם זה אוסף של שקרים.

js

בגלל זה אף אחד לא ממש מסתכל ולא ממש מושפע.

לא נראה לי שזה המצב.

ob

הרי בגלל זה למשל השלטונות בארה"ב ובשאר העולם שינו את הצורות שבהם הם משפיעים על דעת הקהל; בגלל זה יש יותר באז פידיים או סרטים דוקומנטרים. גם סרטי קולנוע הוליוודים, סרטים בנטפליקס,

js

שהם מאוד לא מקריים?

ob

כן, מגוונים את צורות הפרופגנדה. כי הבינו מזמן שחדשות, חוץ מזקנים, אף אחד לא מאמין יותר במה שהם אומרים. לא ב-cnn ולא ב-bbc, מבינים שהכל מכור. יש מלא אנשים שמסבירים את זה הרבה יותר טוב ממני באנגלית, יש גם ברוסית פוליטולוגים ממש ברמה גבוהה מאוד.

js

לכן, איך לשנות, את שואלת?
תייצרי תוכן.

הרי יש מה שנקרא צריכה פאסיבית. ככלל, רוב האנשים הם פאסיביים, נכון? אז אותם בעלי דיעה, צריכים שהאדם הפאסיבי בסך הכל ישטף בדעות שלהם.

אדם פאסיבי, אם הוא לא מרוצה ממה שהוא רואה, הוא לא יכול, אין לו כח מעצמו בפנים להתנגד. הוא יכול לא להסכים, אבל הוא עדיין צורך אינפורמציה מהעולם.

הטבע בנוי כך שהאדם צריך להתמלא במשהו. אם כל מה שיש לו להתמלא ממנו זה ערוצים מסויימים בטלוויזיה, ואין לו ערוץ אחר לזפזף אליו, נגיד לערוץ יוטיוב, או לקרוא משהו, אז הוא יכול להיות לא מרוצה, הוא יכול להיות בדכאון, הוא יכול להיות בכל מיני מצבי רוח או ווטאבר. אבל הוא לא יכול לעשות שינוי.

הוא יכול להרגיש שזה לא נכון, הוא יכול להרגיש שזה לא בסדר, כמו שמלא אנשים בארץ בטוח חושבים שמה שיש בטלוויזיה זה זבל. כולם יודעים שחדשות זה זבל. כולם יודעים. אבל אם אין משהו אחר לצרוך, אם אין אינפוט (input, מקור) אחר, מזון אחר, אז אין. כמו נגיד שיש רק ג'אנק פוד ואני ממשיך לאכול אותו כי אף אחד לא הביא לי משהו טעים באותה מידה שהוא גם בריא.

אבל אם מחר יביאו לך מיונז ושניצל בריאים?

אז אולי תצרכי את זה. כי גם כשאתה יודע שאתה צריך להחליף למשהו אחר, למשהו בריא יותר, אבל -

אם אין משהו אחר אז ממשיכים עם מה שיש.

פה ושם מנסים אבל אם זה יותר מידי מאמץ אז בכלל אין על מה לדבר. יש כח לשגרה, לעצלנות, אני רוצה לזפזף, אני רוצה לראות משהו פשוט, אל תסבכי אותי.

אינטרנט עובד אחרת מטלויזיה
מי שבאינטרנט
נמצא במצב של חיפוש,
אם אתה עכשיו נכנס לחפש משהו בגוגל,
אתה מגיע ממצב שאין לך ידע במשהו,
למצב שאתה חופר, הולך לחפש דברים,
אתה אקטיבי.

ברשתות החברתיות אתה גם כן מחפש משהו
רק שזה מגיע אליך בצורה פאסיבית
אבל אלה שכן כותבים ברשתות החברתיות,
או בלוגרים
מי שמחפש,
מי שהוא אקטיבי,
אלה האנשים שאת מחפשת
כדי לעשות איתם שינוי.

אקטיביזם

כי העולם מופעל
על ידי אחוז אחד מכל האנושות,
שהם אקטיביים.
כל השאר זה אנשים
שמסתובבים מסביב למה שמייצרים
אותו האחוז.
מישהו רואה את התוכן בעמוד 8 של החיפוש
בגוגל?
יש מקום ראשון וזהו.
ותחרות על המקום הראשון,
והכסף שקונה את המקום הראשון.

אבל אם תופסים לרגע את המשמעות
של מה זה אינטרנט בכלל,
אז קולטים ש-
האינטרנט זה מתנה מלמעלה,
מערכת האינטרנט היא
מערכת ההשגחה הכללית,
כל האנושות מתלבשת בזה.

אבל מה זה אומר לאנושות?
האנושות עדיין לא קולטת את גודל הדבר,
זה גם מאוד חדש יחסית.
אבל קודם כל זה שינוי תפיסתי.
אותו הדבר קרה כשהומצאה מכונת הדפוס.

דפוס

מכונת הדפוס עשתה בלגאן גדול בעולם לפני 500 שנה - פתאום כל אחד יכול להדפיס ספר. מה פתאום כל אחד יכול להדפיס ספר??

אז מהפכת הדפוס שינתה את פני האנושות מקצה לקצה תוך כמה מאות שנה. ומה האינטרנט עשה לאנושות תוך 20 שנה?

הרי איך קורה שינוי בחברה? כשאנשים מתחילים לדבר אחד עם השני ולגבש תפיסה משותפת.

אם כל אדם חי בתוך עצמו, בפינה שלו, אז מן הסתם לא מתגבשת שום תפיסה חברתית חדשה. יכולות להוצר הרבה תפיסות של יחידים אבל כדי שדברים יזוזו צריך שאנשים יתארגנו על בסיס הסכמה משותפת.

הסכמה משותפת נבנית על בסיס של תקשורת, שמסתנכרנים על תפיסות ובונים ככה חזון משותף.

אז במודל חברתי, במקום שיתיישבו כולם עכשיו במקום אחד ויתקשרו, אז כתבו ספרים. בן אדם מגבש איזשהו רעיון או שהוא מסביר על הבעיות של העולם, מה התפיסה שלו, איך צריכים להבין אותן, איך צריכים לפתור אותן - אורז הכל בספר.

אחר כך כשאנשים קוראים, הם מסכימים, לא מסכימים, כותבים ספרים בעד או נגד - ככה מתחילה שיחה.

השיחה הגלובלית שאנחנו מדברים עליה. פעם זה היה דרך ספרים ועיתונים והיום דרך האינטרנט.

ob

באותה תקופה מי שקראו ספרים ולמי שהיה זמן לקרוא היו מעטים, רוב האנושות לא ידעו לקרוא בכלל.

js

לכתחילה הדפוס הומצא (*) כשלא היה מי שיקרא. עיתונים בטח לא היו בהתחלה כי לא היתה דרישה, נגיד את זה ככה, וגם כי בית הדפוס עצמו לא ידע להוציא עיתונים. היו מדפיסים כל פעם עמוד אחד. עמוד אחר עמוד. רק מה היה ההבדל? שאפשר היה לעשות עמוד נוסף בעוד דקה או בעוד כמה זמן שלקח לעשות עמוד בפועל, אבל בטוח שזה היה יותר מהיר מלהעתיק בכתב יד.

js

כמו שהעתיקו את התנ"ך עד אז בכתב יד. מעניין כמה זמן היה לוקח להעתיק תנ"ך מלא. לא את ספר התורה כמו שיש עד היום בכתב יד בארון הקודש בכל בית כנסת, אלא תנ"ך שלם.

ob

להוציא תנ"ך, להדפיס תנ"ך, זה דבר **מהפכני** בפני עצמו. צריך להבין למה.

js

(*) המצאת הדפוס המודרני מיוחסת ליוהאן גוטנברג בשנת 1410.

אנחנו חושבים שמהפכות קרו ע"י זה שאנשים כתבו דברים מהפכניים. הם לא כתבו דברים מהפכניים, אלא עצם זה שנתנו לכולם תנ"ך, אפילו שלא כולם ידעו לקרוא אבל בכל זאת, איכשהו מלמדים קצת את כולם.

בכפרים הנידחים שאנשים חיו בהם, התנ"ך היה דבר אבסטרקטי, אפילו לכומר עצמו לא היה ספר תנ"ך בתוך הכנסיה. הוא ראה ספר תנ"ך בבית הספר לכמרים שהוא הלך ללמוד בו כשהוא היה בן 20.

את הרוב הוא למד בעל פה בכלל. אחר כך הוא חזר לכפר, נהייה הכומר של הכפר ואמר לכולם מה התנ"ך אומר על זה ועל זה ומה מותר ואסור ואילו סיפורים קרו ולמה חשוב לבוא בימי ראשון ולמה חשוב ככה ולמה חשוב לסמוך עלי וכו' וכו'.

אז אותו החקלאי בכפר, שעד עכשיו למד תנ"ך מכל מה שהכומר שאחראי על העֵדֶר המקומי בכפר לימד, פתאום מקבל ספר. לאט לאט הוא לומד גם לקרוא ופתאום הוא אומר "שניה, מה שאתה סיפרת לי לא כתוב פה ככה. אז עכשיו אני לא מאמין לך". זה בפני עצמו עושה בלגאן. כל הסדר החברתי מתהפך.

זה אולי תהליך שהיהדות פחות עברה, אבל קצת בכל זאת.

כי אצל היהודים למדו תמיד קרוא וכתוב.

כן, אז הם הסתירו ספרים אחרים שלא רצו שכל אחד יקרא. בכל זאת טבע האדם הוא טבע האדם, הרצון לשמור את כולם בתוך הדת, הוא קליפה אצל כולם. הרצון לשלוט על העדר קיים אצל כולם ולא כולם בעלי טוהר מידות.

כל זה כדי להגיד שאפילו לא צריך היה לכתוב, הדבר החשוב הוא עצם זה שיש גישה למידע.

אפילו מידע טריוויאלי, בלי איזה שהם רעיונות חדשים עכשיו, כן? זה כבר בפני עצמו עשה בלגאן.

עכשיו בואי נשווה את זה לאינטרנט.

וויקיפדיה.

מה וויקיפדיה עשו בסך הכל?

נתנו לך גישה

למה שגם ככה נמצא בסיפרייה,

אבל עכשיו זה זמין.

עלות **הגישה למידע** היא לא 4 וחצי שעות בשבת אחה"צ לחפש פאקינג ספר. ואם אתה גר בכפר שאין בו בכלל סיפרייה אז אתה אפילו לא יכול לדעת את הדברים האלה.

עכשיו כולם יודעים.

אתה רוצה לדעת על התיאוריה של אינשטיין? בבקשה - גוגל ויש לך גישה. אתה רוצה קורס בפיזיקה? תכנס לגוגל sciense. גם אם אתה גר באפריקה. תוריד קורס של סטנפורד, 2 דקות וזהו, יש לך אותו. בכל מקום בעולם.

אפילו עוד בלי לדבר על הרעיונות המהפכניים שרוצים להעביר בעולם. **עצם זה שהמידע נמצא בצורה כזאת שלכולם יש את אותו המידע** - כבר זה בפני עצמו עושה שינוי חברתי מטורף.

עד אז היית צריך להאמין למישהו שסיפר לך איך העולם עובד. אם זה הכומר, אם זאת הטלוויזיה. לפני כן היית צריך להאמין לאיזה מומחה שאומר לך מה שהיום כתוב בגוגל.

טלוויזיה בשנות השמונים, מה זה היה? בא איזשהו "אקספרט" (מומחה) לתוכנית טלוויזיה, כי הוא חבר של ההוא מההפקה וכבר סיכמו מראש מה הוא הולך להגיד. אף אחד אז לא ידע שככה הדברים מתנהלים. כולם חשבו - וואו מישהו מופיע בטלוויזיה! היום כולם יודעים,

היום אנשים עדיין בטוחים שמי שמופיע בטלוויזיה זה כי הוא משהו מיוחד, לא יודעים שהוא פשוט שילם כסף כדי להופיע.

אז בואי נגיד שהמידע נמצא אבל לא מפוזר בצורה שווה.

אבל עצם זה שלכולם יש גישה לאותו מידע, הגישה הזאת בונה תפיסה. לאו דווקא בונה בכולם את אותה דיעה אבל **אותו מידע לפחות קיים**. אז קודם כל אי אפשר לשקר לך, או **שצריך להיות יותר יצירתי בשקרים**.

יש פה נקודה חשובה גם לגבי הנגישות לחינוך. קחי אפילו את הקומוניזם, כמשנה חברתית, מה הם חשבו? שצריך לתת לכולם ספרים. הם דאגו שיהיו ספריות בכל מקום, זה היה חשוב לסוציאליסטים הראשונים, הקומוניזם זה אחר כך, הם כולם מאוד רצו שלכולם תהיה גישה לידע.

באותם הזמנים של המצאת הדפוס והנגשת הספרים, באירופה המעמדית אמרו שלא חייבים לתת לכולם ללמוד. מה, אתה לא רוצה עכשיו שהבן של החקלאי ידע מתמטיקה וספרות גבוהה, כי מה יהיה, הוא ילך עכשיו לכתוב ספרים במקום לעבוד בשדה? ואז מה אתה תעשה?

שישארו במקומות שלהם, אל תתנו להם דעת, הם עוד ירצו ללכת לפוליטיקה במקום ללכת לעשות את העבודות שלהם.

שחלילה לא יפסיקו להיות יצרנים.

כן, וזה אפילו לא היה רלוונטי למציאות של החלקאים, זה סתם פחד. חקלאי אז דווקא היה בראש של - עזוב אותי מהספרים שלך אני שמח עם הפרות שלי. מי שרוצה לקרוא שילך לקרוא.

* * *

הגל השני של מהפכת הדפוס הוא, שמתחילים לזהות שאפשר בצורה קלה יחסית, לתת פרשנות למה שקורה בתוך החברה ובצורה יומיומית. במילים אחרות, אפשר לייצב דעה, לבנות דעת קהל. על ידי זה שמחזיקים שיח תמידי לכיוון מסויים. ובדרך כלל מי שרוצים לייצר דעה חדשה, זאת דעת-נגד. נגד דעה קיימת.

פליירים ופרופגנדה או עיתונות?

העיתונים הראשונים, היו סתם מן פרוספקט כזה, נייר אחד או שניים שהדפיסו בזול. לקחו את אותו העקרון של דף ספר, עשו אלף כאלה ופיזרו אותם. אחר כך הטכנולוגיה השתפרה והבינו איך לעשות עיתונים אבל ככה זה התחיל.

אלא שאז גם הממשלה בעצמה, או יותר נכון הכוחות הפוליטיים, גילו אינטרסים ב"דפים" האלה. כל מי שהיה לו כסף הרי קנה בית דפוס כמו שעד היום הרבה מהאנשים

עיתונות

שמנהלים עיתונים הם האנשים העשירים בעולם כי הם צריכים את העיתון -

בשביל הכוח של התעמולה.

בשביל הכוח הפוליטי. לאו דווקא כי הם רוצים ממש להשתתף בפוליטיקה, אלא כי הם רוצים משהו שכדי לקבל אותו הם צריכים להשפיע על דעת הקהל.

אז גם העיתונים לא נולדו סתם ככה "לשם שמיים", כדי להעביר חדשות בין חלקים שונים של העולם.

לדעתי זה הגיע אחר כך. הרי איך אתה תחזיק עדר? אתה צריך לספר לאנשים בעדר דברים שהם רוצים לדעת. לא לכולם יש כוח לפוליטיקה אבל לכולם יש כוח לדעת מה קורה פה ומה קורה שם.

אז בסוף זה אינטרסים, מן הסתם, אנחנו נבחר מה אתם צריכים לדעת שקרה פה ושם כדי שעל זה כולם ידברו ועל בסיס זה אנחנו נסביר לכם למה צריך להעביר את החוק שאנחנו בעצם רוצים להעביר.

אז היום את רואה איך עושים פרשה שלמה מאיזשהו מקרה, ובמקום אחר בעולם, אותו מקרה לא משרת שום תוצאה אז אף אחד לא מדבר עליו.

עיתונות תמיד היתה פלטפורמה לכתיבה מאוד...

מגמתית?

ob

של אנשים עם דעות, עם אג'נדה. אחר כך יצאו ז'ורנלים של מדע שהיו סך הכל חיבורים יותר קטנים וקלים מהמחקר השלם כי היה צורך להדביק את הקצב של התפתחות המדע שהיתה כבר חשובה לאנשים.

js

אז בתור מדען, להוציא ספר פעם בחמש שנים או פעם בחיים, שזה ה-ספר שלך, גם הזמנים האלה עברו כי האינטרנט עשה מה שהוא עשה אבל צריך להבין את העקרון -

הקצב השתנה.

תחשבי על עיתון יומי שפעם היה טירוף להוציא אותו מבחינת הקצב של החדשות, לעומת מה שאנשים מוציאים היום בפייסבוק וברשתות החברתיות - **הקצב של המידע הוא מסחרר.**

נשאלת גם השאלה למי יש מקום במוח לקרוא כל כך הרבה דברים? אגב, אותה השאלה עלתה כשלימדו ילדים לקרוא ספרים. אנשים אמרו שהמוח שלהם הולך להתפוצץ. ברצינות, הם חשבו שזה לא בריא לקרוא כל כך הרבה ספרים. עכשיו אנחנו צוחקים על זה אבל תעשי השוואה עם "זה לא בריא לילדים לראות כל כך הרבה וידאו / טלוויזיה / טיקטוק".

נכון

צריך לדבר על האיכות של מה שקוראים
והאיכות של מה שרואים. לראות זבל בכמויות
זה לא בריא. אם זה בכתב או בוידאו. זה לא
בגלל הפורמט עצמו, אלא בגלל התוכן.

* * *

אפשר לסכם את המהפכה של האינטרנט כך:

**מכונת הדפוס איפשרה לכולם לקרוא, האינטרנט
איפשר לכולם לכתוב.**

בתכל'ס, הגאונות של האינטרנט, זה לא רק שיש מידע
שזמין לקריאה, כי זה כבר היה. אלא שכולם יכולים
להתפבלש (To get published) שם. הרי לפני 20, 30
שנה, אם היית שואלת בעולם: "מי התפבלש באיזשהו
עיתון?" אף אחד לא היה מרים יד.

"מי כתב ספר?" אחוז דאחוז דאחוז. היום תשאלו "מי
התפבלש באינטרנט?" לכולם יש בלוג, או לפחות פוסט
בפייסבוק, או איזשהו כתב דעה. כל עם ישראל כְּתָבִים.
על זה את יכולה לעשות ספר נפרד, אני חושב. אבל
העקרון הוא זה:

מהפכת האינטרנט

כולם כותבים, יש שיחה גלובלית שקורית, אז היום קוראים לזה רשתות חברתיות, אבל עדיין זה קורה. אז היום זה לא קורה בשוק, כמו שהיתה פעם "שיחת היום" בשוק, ולא מחליפים דעות בבית קפה או נאומים נאומים בפארק.

היום בקושי יוצאים לרחוב ולא מדברים עם זרים בבתי קפה, אבל - שיחה קיימת, היא פשוט קיימת במסך.

באמת, היא ישנה, וזה האינטרנט שאיפשר לאנשים לכתוב, להשמיע את קולם.

* * *

כשמדברים על אינטרנט לא כ-Publishers (מוציאים לאור) אלא כעל טכנולוגיה, אז אנחנו רוצים להצביע על הבעייתיות של ההתפתחות הנוכחית של השימוש בטכנולוגיה.

קיבלנו את כל אמצעי הקשר להתגבר על כל הפערים בינינו, פערים של מקום, של זמן - מה שאתה רוצה אפשר, אתה יכול להיות בקשר עם כל העולם.

ועדיין הצלחנו לסובב את הכל כך שכל אחד עם הראש שלו בתוך הסמארטפון שלו.

שלא לדבר על איך הצלחנו
 לנצל כל ערוץ וערוץ
 לדחוף אלף פרסומות
 שלא מיועדות לשום דבר
 חוץ מאשר לדפוק את התודעה שלך.
 קלקלנו את כל הצינורות.

**האינטרנט חולה כי אנחנו הפסקנו
 להשתמש בו למה שהוא היה מיועד
 מלכתחילה.**

אז יופי, כולם הבינו שיש בעיה עם האינטרנט, או עם
 הסמארטפונים, לא עם המכשיר עצמו, כן? אלא עם
 השימוש שאנחנו עושים בו. כולם מתלוננים על זה, אבל
 אף אחד לא שם את האצבע על מקור הבעיה. זה יותר
 נוח כשאומרים שיש בעיה עם האינטרנט ולא עם מי
 שמשתמש בו.

זה כמו הדיון על בינה מלאכותית - האם זה טוב או לא
 טוב, (האם AI (artificial inteligent) הולכת לחסל את
 העולם?

**הבעיה היא לא הבינה המלאכותית
 אלא מי שמשתמש בה.**

האם הוא, המשתמש, טוב או לא טוב.

יש לכל אחד ואחד מאיתנו יכולת,
בזכות האינטרנט, ליצור קשר ולדבר
כמעט עם כל בן אדם שרוצים על פני
פאקינג כדור הארץ. אבל אנחנו שכחנו
איך לתקשר אחד עם השני!

שכחנו איך לפתח שיחה בצורה נכונה,
גם עם בן אדם ברחוב וגם דרך האינטרנט.

כל המטרה של הספר היא בראש ובראשונה להראות
איך בכלל מחזירים את השיחה למרכז השיח, איך
ליצור מחדש שיחה בריאה, ולהראות שכל האינטרנט
התחיל בכלל כשיחה גלובלית.

האמת, היה לי רעיון לכתוב an open letter to the world
להתחיל מזה ש"עולם יקר, משהו לא... אנחנו
צריכים לדבר, משהו לא עובד".

It's not you, it's me ... אבל ברצינות, לכן קראנו לספר
.Re:talk

ob

Re:talk זאת גישה וזה שינוי שיבוא מלמטה, "מהעם"
מה שנקרא. מקודם דיברנו על מי שניהל את
הפרופגנדה המודפסת, שאלה היו אנשים עם אג'נדות
של לשנות את הקיים או לשמר את הקיים.

js

גם באינטרנט בסופו של דבר לאט לאט שכבה מסויימת אימצה את השיטה הזאת.

אבל האינטרנט בעצמו התחיל מאלה שכתבו סתם כי נהנו מלכתוב בלוגים או דברים אחרים. ואז באה למשל תקופת הבלוגרים החזקה, כשגוגל קנו את בלוגר. אז כולם כבר התחילו לפתוח בלוגים פשוט כי אפשר לשים בזה פרסומות של AdSense ולעשות כסף.

היום אומרים על טיקטוקיסטים את אותו הדבר - שהם מתלבשים על הגל של הטראפיק כדי להיות מיליונרים. בשני המקרים ההתחלה היתה רצון פשוט להביע את עצמך.

אבל מה שקרה ב-2005, אחרי אותם אנשים שפתחו בלוג כדי מתוך רצון אמיתי לכתוב, אחריהם די מהר כולם רצו לפתוח בלוג, לא כי היה להם מה לכתוב אלא כי זה נהייה שווה כלכלית.

כי אם אתה תכתוב עם seo optimization ותשים פרסומות אז אתה תוכל לעזוב את העבודה שלך ולהיות Full time blogger.

וזה עבד.

זה עבד! זה עבד באותם הזמנים עד שזה לא עבד ואז הגיע יוטיוב ואז יוטיוב נהיה המקום להרוויח בו.

עכשיו פחות, אז עכשיו אינסטגרם ואז אינסטגרם פחות
אז טיקטוק. תמיד יהיה מקום שבו אפשר לתפוס איזו
נישה, אבל בסוף מדובר במיעוט מכל האנשים שמנסים
ומצליחים ומקבלים את כל הקופה ואת כל תשומת
הלב.

בכלל, דינמיקה של כלכלה של **creation**, של Content
creation, היא כלכלה קשה. תמיד היתה. אותה הבעיה
יש למוסיקאים, לסופרים, אז עכשיו הם לא סופרים, הם
Story tellers והמוסיקאים הם streamers אבל זו אותה
בעיה: אתה מייצר תוכן ואתה תלוי בקהל. אז
הפלטפורמה השתנתה. בסדר.

יכול להיות שאתה כמו רוב המוסיקאים, חי מהיד לפה
ויכול להיות שאתה הפכת להיות מיליונר בזכות זה שסך
הכל עשית גאנגם סטייל. לא יכול להגיד שגנגאם סטייל
היה... המאמץ היצירתי הכי גבוה שקרה אי פעם אבל
זה שהוא הרוויח מזה זה בטוח.

אוקיי, בפרקים הבאים נמשיך להרחיב גם על הרשתות
החברתיות וגם על מקורות פרנסה חדשים שהומצאו
בעקבות האינטרנט. בינתיים, לסיכום הפרק הזה על
מעצבי דעת הקהל:

תמיד היו מעצבי דעת קהל.
 אבל האינטרנט שבר את זה.
 כולם קיבלו מכות,
 הראשונים היו ה-press,
 magazine & newspaper,
 הרדיו,
 שגם ככה קיבל מכות מהטלוויזיה,
 המשיך את הירידה שלו,
 קולנוע - ברור,
 הדבר היחיד שאיכשהו נשאר
 זה public advertisement,
 שילוט חוצות,
 ואל מול כל אלה,
 זמן השהות שלנו באינטרנט
 הכפיל את עצמו ב-5 שנים.
 אנחנו מתקרבים ל-2020 (*),
 70% מהאמריקאים
 צורכים את החדשות שלהם
 משני מקורות:
 גוגל ופייסבוק.

ההבדל בין המידלמנים האלו, נקרא להם התקשורת
 הקלאסית, לבין האינטרנט, זה שבאינטרנט, עם כל
 הניסיון לשלוט בחופש המידע וכן הלאה, יש לך
 הרבה יותר מקום לתקשר ולמצוא קהל בכל זאת
 בלי מתווכים.

(* השיחה הזאת התקיימה אי שם ב-2017...

סמארטפון

אבל מה שהטכנולוגיה באמת אמורה היתה
לספק,

זה לפנות לנו זמן.

כרגע קורה בדיוק להפך.

כמה מחקרים יש על זה

שכולם עם הראש כל הזמן בסמארטפון?

הבעיה זה לא הסמארטפון,

הבעיה זה האנשים.

אדם לא מסוגל יותר להיות עם עצמו

אז הוא בתוך הפאקינג סמארטפון.

מנתק את עצמו בצורה תמידית.

יש לך הפסקה?

אתה לא חושב יותר,

אתה פשוט פותח סמארטפון,

מהר, מהר, פייסבוק!

אינסטגרם, ווטסאפ,

מי חיפש אותי?

מה פספסתי,

מי יכול למלא לי את החלל בלב?

מסניף ונרגע.

אתה מחפש חמצן,

אבל בגלל שהוא מזוייף,

מזוהם על ידי פרסומות

ועל ידי זבל שחברות מנסות לדחוף לך

בכל הערוצים שהם יצרו,

אז לאנשים כבר מגעיל מצד אחד,

נמאס להם מהרשתות,
 נמאס להם מהפרסומות,
 אבל מצד שני -
 לא יכולים להתנתק.

כי מהצד השני של הפאקינג סמארטפון יש אנשים.

אולי לא כולם שמים ♥
 שהם מחפשים את האנשים,
 אבל כולם מחפשים את האמת,
 איזושהי אמת שיש רק בתוך קשר אנושי,
 אז הם מחפשים את הדבר הגולמי הזה,
 ה-rawness, הכנות,
 הדבר הכנה והפשוט הזה,
 שמתחיל בזה שאתה לא משקר לי עכשיו
 ולכן יכול להיות בינינו קשר.
 אני יכול לא לאהוב מה שאתה אומר,
 אני יכול לאהוב,
 אבל כל עוד אתה לא מזייף -
 זה מה שאנשים מחפשים.

* * *

אבל כל זה בתאוריה,
 בפועל אנחנו עדיין לא עושים את זה,
 בפועל אנחנו עדיין אומרים "בסדר, נחמד".
 כי אנחנו מבינים,
 שאם נגיד "זה זבל של דבר מה שעשית"
 זה יהרוג לשנינו את המוטיבציה

לתקשר אחד עם השני.
דוגרי?
אנחנו לא מודים,
שאנחנו לא מסוגלים
להכיל את האמיתיות של מי שנמצא בצד שני.
אבל זה מה שאנחנו צריכים ללמוד,
אנחנו צריכים ללמוד לדבר אחד עם השני,
שיחות,
שיחה,
ברמת שיחה של לב פתוח.

